

T.B.M.M.
HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Sayı : 6465
Tarih : 11.01.2018

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Yürütme erki tarafından çıkarılan KHK'ların OHAL ilanını ile ilişkisinin araştırılması, Anayasal ve yasal denetim koşullarının oluşturulması ve denge-denetleme aktörlerinin tekrar aktif olarak sürece dâhil edilmesi amacıyla Anayasa'nın 98'inci İç Tüzüğü'nün 104'üncü ve 105'inci maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılması için gereğini arz ve teklif ederiz.

Filiz KERESTECİOĞLU

HDP Grup Başkanvekili

İstanbul Milletvekili

GEREKÇE

15 Temmuz darbe girişiminden hemen sonra 20 Temmuz tarihinde ülke muhalefetine tüm itirazlarına rağmen AKP hükümeti OHAL ilan etmiş, yasama-yürütme-yargı ilişkileri OHAL süresince yürütme lehinde bozulmuştur. OHAL ilanını açıklayan dönemin hükümet sözcüsü “OHAL üç ay bile sürmez. Bir buçuk ayda bitiririz” demesine rağmen 2016 yılında ilan edilen OHAL, aradan geçen 18 aya rağmen devam etmektedir. Bu aylar içerisinde Türkiye yönetim sistemini değiştirmeye aday bir referandum geçirmiş, OHAL yetkisi ile çıkarılan KHK'lar, OHAL'in kapsamını aşarak yeni rejimin inşasında bir araç olarak kullanılmıştır. Bir yönetme taktiği olarak başvurulmuş KHK'lara dair Anayasa Mahkemesi'nin “incelememe” kararı vermesi üzerine yürütme erki rejim inşasında KHK kullanımına hız vermiştir.

Anayasa Mahkemesi'nin açtığı yol, hükümetin siyasal, toplumsal, ekonomik yaşamı düzenleyen tüm alanlarda KHK'lar aracılığıyla düzenlemeler yapmasına ve Anayasa'yı askıya almaktan çıkararak doğrudan lağvetmesine neden olmuştur. 20 Temmuz 2016'dan beri yayımlanan çok sayıda KHK'da bu yöntem izlenmiştir. 695 ve 696 sayılı son KHK'lar da bu yaklaşımın en açık örneklerindendir. Kamuoyunda sıkça tartışılan tek tip kıyafet, sivillere yargı muafiyetinin yanında çok sayıda düzenleme bu KHK'larda mevcuttur. Ekonomiyi düzenleyen Varlık Fonu'na borç yetkisi düzenlemesi ve Savunma Sanayi Müsteşarlığı'nın Cumhurbaşkanı'na bağlanması ekonomi alanında kökten değişikliklerdir. Bu açıdan denetimden kaçırılmış bir Varlık Fonu, borç yetkisi ile ekonomide bir tür “kara delik”

yaratmaktadır. Bunun dışında yerleşim yerlerinin taşınması, kamu personellerinin özlük haklarının düzenlenmesi de OHAL yetkisini aşan konulardır. Yine aynı KHK'larda yargı erki açısından oldukça önemli düzenlemeler yer almaktadır. Savcılara tutukluluğa itiraz yetkisi verilmesi bunlardan biridir. Aylardır, milletvekillerimiz savcıların yetkisiz bir şekilde tahliyeyle itirazıyla tekrar tutuklanırken, son KHK'da savcılara böyle bir yetkinin verilmesi hukuksuzluk itirafıdır. Yine yargı alanında, İstinaf Mahkemelerinin yerel mahkeme hükümlerini reddetme yönündeki kararlarının engellenmesi, Yargıtay'da duruşmalı temyiz yolunun zorlaştırılması, avukat yokluğunda karar verme yetkisinin yaratılması, yargılama usullerinin yurttaş aleyhinde değiştirilmesi gibi düzenlemeler, Anayasa ile uluslararası hukuku hiçe sayarak yürürlüğe konmuştur.

Yürütme erki, OHAL ve KHK gücüyle yargı erkini tekeline alarak toplumsal, siyasal ve ekonomik yaşamı yeniden dizayn ederken üçüncü erk olan yasama erki ise süreci pasif şekilde izlemekte, halkların görüşünün parlamentoda temsil edilmesine müsaade edilmemektedir. KHK'ların mutlaka TBMM'den geçmesi gerekirken sürelerin dolmasına rağmen çıkarılan KHK'ların sadece beşi TBMM gündemine gelmiştir. Bu durum, yürütme erkinin hem yargı ve yasama erklerini işlevsizleştirdiğini hem de OHAL yetkisi dışında düzenlemelerle yeni bir rejim inşa ettiğini göstermektedir.

Bu kapsamda, ülkedeki rejimin KHK'lar ile yönetilmesi karşısında TBMM'nin devreye girmesi kaçınılmazdır. Bu elzem görev, güncel siyasal çıkarlarla değerlendirilemeyecek kadar önemlidir. Çünkü söz konusu olan bir iktidar mücadelesinin ötesinde, ülkede yönetim sisteminin müzakereye, çoğulculuğa, eşitlik ve demokrasi ilkelerine aykırı şekilde değiştirilmeye çalışılmasıdır. Bu kapsamda, KHK'ların OHAL ilanı ile ilişkisinin araştırılması, Anayasal ve yasal denetim koşullarının oluşturulması ve denge-denetleme aktörlerinin tekrar aktif olarak sürece dâhil edilmesi ile yasama erkinin üzerine düşen görevleri yerine getirmesi amacıyla bir Meclis Araştırması açılmasını talep ediyoruz.